

Szegedi kereskedők és iparosok fogadtatása a királynál.

— Ülés a kereskedelmi és iparkamarában. —

(Saját tudósítónktól.) A kereskedelmi és iparkamara beltagjai csütörtök délután *Wimmer* Fülöp elnöklésével ülést tartottak. A tanácskozás egyetlen tárgya volt — mint az elnök mondta — az a súlyos mellőzés, mely a kamarát a királyi pár szegedi látogatására megállapított program kapcsán érte. A dolog képe az értekezlet során előadottakból így alakul ki:

— Mintegy két hét előtt, amikor befejezett tényré vált, hogy a királyi pár Szegedet meglátogatja és híre terjedt, hogy a látogatás programja készül, a kamara elnöksége: *Wimmer* Fülöp, *Weiner* Miksa és *Pálffy* Dániel fölkereste *Somogyi* Szilveszter polgármestert és közölte vele azt a kívánságot, hogy a kamara méltó keretek között tisztelegessen a király előtt. Közölték a polgármesterrel, hogy Pozsonyban a nagyobb vállalatok, kereskedelmi és ipari testületek élén a kamara külön tisztegett a király előtt, akihez a küldöttség vezetője beszédet intézett, a melyre a király válaszolt. Kérték, hogy a kamara Szegeden is hasonló elhelyezést nyerjen a küldöttségek sorában. A polgármester méltányolta, jogosnak és helyesnek ítélte ezt a kérést és vállalkozott rá, hogy dr. *Kelen* Béla főispánnal tanácsolni fogja. Mintegy nyolc nap múlva azt a választ kapta a kamara a polgármestertől, hogy az ügyet fölterjesztik. A hivatalosan közölt programban a kereskedelmi és iparkamara mégis a „vegyes” egyesületek sorában szerepel, mint az értekezleten mondták, ott, ahol a tájfajta lötenyésztés is.

A kamara vezetősége ezt nagy sérelemnek ítélte, a csütörtöki ülést azért hívta össze, hogy ennek a sérelemnek orvoslásáról gondoskodják, ha pedig ez nem sikerülne, fölhatalmazást kérjen arra, hogy a küldöttség-ből kimaradjon. Mindezeket *Wimmer* Fülöp terjesztette elő, aki bemutatta a pozsonyi kamara átiratát arról, hogy ott milyen körülmények között tisztegett a kamara a király előtt. Ezután dr. *Tonelli* Sándor titkár fölolvasta azt az átiratot, amelyet ebben az ügyben a főispánhoz akarnak intézni. Az átirat, amelyet pénteken adnak át a főispánnak, tömören megemlékszik az itt ismertetett előzményekről, nyomatékosan hangsúlyozza a kamarának és a benne tömörült társadalmi és gazdasági tényezőknek: a kereskedelemnek és iparnak nagy jelentőségét és erre való hivatkozással keserűen említi meg, hogy a vegyes küldöttségek sorába osztották be, a

melyet dr. *Pálffy* József vezet a király elé, nyilván azon a címen, hogy a Vörös Kereszt elnöke. Kéri az átirat a főispánt, hogy ezen változtasson, mert különben a kamara *nem lenne abban a helyzetben, hogy a király előtt tisztelegő küldöttségek sorában megjelenhessen.*

Pálffy Dániel szolt hozzá elsőnek az előterjesztéshez, amelyet elfogad, mert nagy sérelem érte a kereskedelmet és az ipart. Az átiratot még se csukná be egészen maga mögött, azt a részt tehát, hogy különben nem tisztelegnének, kihagyná. Enyhítene azon kívül egyik-másik erős kifejezést. *Balogh* Károly azt hiszi, hogy az a program, amely a lapokban megjelent, nem végleges. Kizártnak tartja, hogy a polgármester vagy a hatóság részéről bármiféle tendencia nyilvánult volna meg a kereskedők és iparosok, vagy azok törvényes érdekképviselői: a kamara ellen. *Szász* Ernő részletezné az előzményeket, úgy, ahogy itt az elnök előadta. Azon kívül kihagyná *Pálffy* neve mellől, hogy a Vörös Kereszt elnöke, mert ez gúnyosnak látszik. *Glücksthal* Lajos csatlakozik *Pálffy* Dánielhez, a megszövegezést egyébként sem tartja tulajdonos szerencsésnek. *Fodor* Adolf egész terjedelmében elfogadja az előterjesztést, mert ismét nagy sérelem esett a kereskedőkön és iparosokon és abban, ahogy a javaslatot megszövegezték, az ismertetett megsértett önérzet följajdulását érzi. Végre meg kell mutatni, hogy ez az oszlop is a sarkára tud állni. *May* Gyula szerint a szomszédos kamarákat ép úgy meg kellene hívni, mint ahogy meghívták a szomszédos törvényhatóságokat. Végül *Pálffy* Dániel bevételni kívánja még, hogy a kamara kötelekbe 30,000 önálló iparos és körülbelül ugyanannyi kereskedő tartozik.

Wimmer Fülöp reflektált az elhangzott észrevételekre, ami után a beterjesztett javaslatot *egyhangulag elfogadták*. A módosítások közül fölveszik a szövegezésbe az előzmények részletes ismertetését és a kamara nagy kiterjedésére vonatkozó adatokat. Arra vonatkozólag, hogy *Pálffy* József mint a Vörös Kereszt elnöke vezeti az egyesületekből összeállított küldöttséget, *Wimmer* a következőket adta elő: *Pálffy*t erre a szerepre csak a Vörös Keresztnél elfoglalt elnöki tiszte predestinálhatja. Ha arról lett volna szó, hogy országgyűlési képviselő vezesse a küldöttséget, akkor *Kószó* Istvánt választották volna.

Fényes László: Gyere a nép elé Szabolcsba!

Kállay Tamás: Én voltam ott. Te hazudozol a nép előtt.

Fényes László (Kállay felé): Ügynök, ügynök!

Elnök (csenget): Kérem. *Fényes* László képviselő urat, nyugodjék meg.

(Elvesztettük a háborút.)

Gróf Tisza István: Foglalkozni kell a magyar nemzet külön képviselőihez való jogával is. A küszöbön álló béketárgyalásoknál gondoskodni kell arról, hogy a nemzetet külön meghatalmazással bíró, a magyar nemzet érdekeinek megfelelő magyar ember képviselje. (Taps a munkapárton és a középén.) Nem akarok játékot űzni a szavakkal: elismerem azt, amit gróf *Károlyi* Mihály tegnapi beszédében mondott: *elismerem, hogy elvesztettük a háborút.* (Óriási zaj a Károlyipárton, az elnök csenget.) *Elvesztettük*, de nem abban az értelemben, hogy ne tudnánk még továbbra is szívósan és hősiiesen védekezni, nem abban az értelemben, hogy a végleges győzelmet ne tudnánk drágábbá tenni az ellenségnek, hanem igenis abban az értelemben, hogy az erőviszonyok terén olyan eltolódás állott be, amely megfoszt bennünket attól a reménytől, hogy a végleges győzelem a miénk lesz. Ezért kell a békét megkötni olyan feltételek mellett, amelyeket ilyen viszonyok között az ellenség elfogad. Ezért tehát csak, helyeslem, hogy német szövetségünkkel együtt *Wilson* tizennégy pontja és az ehhez fűződő pótpontok alapján az ellenségnek följajlanlottuk a békét.

Meskó Zoltán: Különbékét kellett volna kérni!

Gróf Tisza István: Magyarországnak becsületesen ki kell tartani és a nemzet jóhírnevét tenné az tönkre, aki hűtlenséget követ el. Hogy célunkat, a minél előnyösebb békét elérhessük, két dolog szükséges: felejtünk el ebben a sorsdöntő órában mindent, ami elválaszt bennünket, felejtünk el minden keserűséget és álljunk össze vállvetve az ország megmentése érdekében.

Huszár Károly (közbeszól): A nádorválasztáson meg úgy beszélt!

Gróf Tisza István: Áttér a nemzetiségi kérdésre és kijelenti, hogy sohasem voltunk a nemzetiségek elnyomói. Mindenekelőtt le kell számolnunk az ugynevezett cseh-tót kérdéssel. Vakmerőbb hamisítást a történelem nem tud fölmutatni, mint a cseh-tót aspirációt. A történelem a legutóbbi időkig is rácsafol a törekvésekre. Hányan jöttek haza tót honfitársaink orosz hadifogságból, akik elszenvették a csehek minden kiadását és még sem lehetett őket arra kényszeríteni, hogy hazájuk ellen fogjanak fegyvert. Ezeket a tényeket bele kell vinni ellenfeleink köztudatába. Meg kell velük értetni, hogy cseh-tót kérdés nincs és hogy az nem más, mint a csehek rablási vágya. (Zajos helyeslés és taps a munkapárton.) Azoknak a nemzetiségeknek nagyrésze, akik nem tartoznak sem a magyar, sem a német fajhoz, szintén hűséggel illeszkedik be a nemzet kereteibe és csak elenyésző kisebbség az, amely azzal szembe helyezkedik.

Pop Csicsó István: Az egész nép szembehelyezkedik. (Nagy zaj a munkapárton.)

Gróf Tisza István (Pop Csicsóhoz): A képviselő urnak nincs joga az egész nép nevében beszélni. (Helyeslés a munkapárton és a középén.) E tekintetben pártkülönbség nélkül szükséges a fölvilágosítás munkája. Fel kell világosítani *Wilson* elnököt és az ellenséges hatalmak közvéleményét, hogy a nemzetiségi kérdés másképp áll nálunk, mint a hogy vele elhitették. (Nagy zaj.)

Pop Cs. István: Valószínűleg a nemzetiségeket is meg fogják kérdezni. (Óriási zaj a munkapárton.)

Juriga Nándor: Nem úgy lesz, ahogy volt. Élünk és élni fogunk!

Tisza István: A másik kérdés az ugynevezett demokratizálódás kérdése. Ez alapjá-

Tisza és Károlyi vitája a demokráciáról.

— A képviselőház ülése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: A Ház csütörtöki ülését *Simonis* Elemér elnök fél-tizenegykor nyitotta meg. Az elnöki előterjesztések után gróf *Tisza* István állott föl szólásra. Mindenekelőtt a miniszterelnök tegnapi nagyjelentőségű nyilatkozatára reflektált. Több mint egy éve észrevette már, hogy Ausztriában olyan jelenségek mutatkoznak, a melyek arra engednek következtetni, hogy nem fogjuk magunkat szemben találni azzal az Ausztriával, amellyel a dualizmus kapcsolatában állunk. Ezek a jelenségek még inkább erősödtek. Magyar és magyar ember között nem lehet eltérés abban, hogy ennek a helyzetnek a következménye egyedül a perszonális unió lehet.

Kun Béla: Teljes függetlenség!

Gróf Tisza István: Az bizonyos, hogy az 1723. évi törvények nem akadályozták a perszonális uniót. Ez a törvények a kölcsönös védelemre alapul...

Közbeszólások: *Nem kell a közös védelem!*

Gróf Tisza István: Nem közös, hanem kölcsönös.

Kun Béla: Teljes különválás kell!

Kállay Tamás (a munkapártról): Tegnapelőtt még német hadikölcsönért dolgoztunk!

Sztankavánszky Imre: Pénzért!

Az elnök folyton csenget, de a közbeszólások nem szűnnek meg.

Gróf Tisza István: A kölcsönös védelmet úgy gondolom, hogy a hadsereget külön választjuk. (Taps a munkapárton.)

Kun Béla: Nem is lesz hadsereg! (Nagy zaj, az elnök folyton csenget.)

Gróf Tisza István: Miután az osztrák közviszonyok szükségessé tették a perszonális unió létrehozását, a perszonális uniónál nem a szavak játszásának, sem félrendszálynak lenni nem szabad. (Állandó nagy zaj a Károlyi-párton. Az elnök ismételt csenget.)

Szilágyi Lajos (a Károlyi-párt felé): A szólásszabadság lovagjai nem engednek beszélni.

Fényes László közbeszól valamit, amire *Kállay* Tamás rákiált:

— Fogd be a szádát!